

Biologische informatie over vier wespesoorten

In het vorige nummer van Dierplagen stond het artikel 'Wespen en hun bestrijding'. Als vervolg hierop treft u op deze pagina informatie aan over de vier betreffende wespesoorten.

De gewone wesp *Vespula vulgaris* (L.)

De vliegtijd van de gewone wesp is volgens de literatuur van april tot oktober, maar inmiddels zijn er werksters waargenomen in de eerste week van december 2007. Jonge koninginnen, die beging april wakker worden, gaan op zoek naar een geschikte nestplaats. Dit kan een grondnest zijn of in een gebouw. De koningin bouwt 10 à 20 broedcellen die van onder open zijn. Zij voedt de eerste larven zelf. Gevangen vliegen worden door haar doodgestoken, verkauwd en aan de larven gevoerd. Deze geven als reactie een vloeistofdruppel af die door de koningin wordt opgelikt als voedsel voor haarzelf. Daarna begint de jonge koningin zelf met de uitbouw van het nest. De werksters die uit de eerste broedcellen zijn geboren, nemen de verzorging en de uitbouw van het nest over, zodat de koningin zich dan kan wijden aan het leggen van eieren. In deze beginperiode van de ontwikkeling van het nieuwe wespennest, bloeit de wilg. Hij is de grootste leverancier van nectar voor de jonge koningin. In deze periode mag het geen slecht weer zijn en zeker niet langdurig, dit kan een ongunstige uitwerking hebben op de ontwikkeling van het nest. Met de groei van het wespennest, wordt de verzorging van de larven steeds beter en er ontwikkelen zich steeds meer vrouwtjes (koninginnen), die door gebrek aan mannetjes op dat moment nog niet bevrucht kunnen worden. Sommige van deze vrouwtjes leggen onbevruchte eitjes waar dan de mannetjes uit komen (Bij vliesvleugelen ontstaan uit bevruchte eieren vrouwtjes en uit onbevruchte eieren mannetjes). Ook de oude koningin legt tegen het eind van het seizoen steeds meer onbevruchte eieren door het opraken van haar spermavoorraad. Hierdoor komen er steeds meer mannetjes in het nest om de aanwezige jonge vrouwtjes te bevruchten. Nadat de jonge vrouwtjes zijn bevrucht, gaan ze op zoek naar een geschikte overwinteringsplaats. De mannetjes die na deze periode nog uit de aanwezige poppen komen, kunnen bij een nest in een woning, door desoriëntatie in de woning worden aangetroffen.

Common wasp (*Vespula vulgaris*)

De Duitse wesp *Vespula germanica* (Fabr.)

Deze soort lijkt wat betreft z'n ontwikkeling erg op de gewone wesp. Het enige verschil is te vinden in het gebruikte nestmateriaal. De Duitse wesp pakt aan de oppervlakte verveerd hout, waardoor de nesten er grijs uitzien. De gewone wesp schraapt verschillende soorten hout, waardoor het nest er grijs tot geelbruin uitziet, vaak met nog meer kleurpatronen ertussen. Aan het eind van het seizoen is het aantal wespen van de gewone wesp en van de Duitse wesp uitgegroeid tot ongeveer 7000. Dit is ook de periode dat ze op de suikers afkomen van bijvoorbeeld ijsjes, slagroom en frisdranken. Er zijn aan het eind van het seizoen nog te weinig larven aanwezig om alle werksters te voeden.

German wasp (*Vespula germanica*)

De Hoornaar *Vespa crabro* (L.)

De ontwikkeling van de hoornaar begint eind april tot mei. De jonge koningin heeft dezelfde gedragingen als de koningin van de gewone wesp bij het verzamelen van het nestmateriaal. Zij kiest voor haar nestplaats bij voorkeur een plaats boven de grond op een donkere en beschermende locatie, zoals holle bomen, grote nestkasten (van uilen), oude landschuurtjes, oude schoorstenen enzovoort. Werksters van de hoornaar vangen als voedsel naast vliegen ook andere wespesoorten en honingbijen. Ook worden allerlei rupsen en andere schadelijke insecten gevoerd aan de larven. De omvang zal op het optimale moment uit ongeveer 1000 wespen bestaan. Belangrijke informatie is, dat hoornaars mensen niet lastigvallen. Door de warme periode van de laatste jaren lijkt het dat de hoornaar zich steeds meer uitbreidt over Nederland, ook in de noordelijke provincies.

European hornet (*Vespa crabro*)

De Franse veldwesp *Polistes dominulus*

Deze wespesoort heeft zich al vanuit Zuid-Limburg tot boven de grote rivieren verspreid. De soort heeft een vrij onzichtbaar bestaan: nesten worden op een verborgen plaats gesticht, bijvoorbeeld onder dakpannen, onder stenen, in rotsspleten en in spouwen. Het gebeurt vaak dat meerdere jonge koninginnen één nest stichten. Allen leggen bevruchte eitjes. Na een poosje ontwikkelt één van de koninginnen zich tot hoofdwesp. Opvallend is, dat bij het vliegen van de werksters de poten naar beneden hangen, waardoor men ze makkelijk in de vlucht kan herkennen. Ook apart is de nestbouw. Deze is open: men ziet de broedcellen, die niet zijn afgeschermd door een beschermende buitenwand zoals bij de andere wespesoorten. De wanden van de broedcellen worden gemaakt van verdroogde, oude plantenstengels. Deze worden afgeschraapt en verkauwd tot een papje. De celwanden blijken door hun fijne structuur veel sterker dan de celwanden van de andere wespesoorten.

European Paper Wasp (*Polistes dominulus*)